

УДК 342.924:342.841+343.415

DOI <https://doi.org/10.32849/2663-5313/2019.8.37>**Сергій Рошупкін,**

аспірант кафедри поліцейського права

Національної академії внутрішніх справ

СПІВВІДНОШЕННЯ ПОНЯТЬ «ОДЕРЖАННЯ ПОДАРУНКУ» ТА «НЕПРАВОМІРНА ВИГОДА»

У статті розглянуті ключові ознаки предмета юридичного складу порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунку як обов'язкового елемента об'єкта правопорушення. На основі порівняльного методу та методу герменевтики здійснено аналіз судової практики з притягнення до адміністративної відповідальності за адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, передбачене ст. 172-5 КУпАП, в частині розгляду предметів зазначеного правопорушення. Розглянуто доктринальні бачення та законодавчі визначення понять «подарунок» та «неправомірна вигода» через призму ознак матеріальних та нематеріальних речей. Визначені спільні та відмінні риси подарунку та неправомірної вигоди як предметів адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, та корупційних правопорушень відповідно. З'ясована відмінність пільг, привілеїв та переваг у контексті аналізу антикорупційного законодавства, зокрема, як складників дефініції «подарунок» та «неправомірна вигода». На підставі проаналізованого сформульовано власне визначення поняття «подарунок» та визначені ключові елементи для формування доказової бази з метою притягнення до адміністративної відповідальності за ст. 172-5 КУпАП. Виокремлено ключові ознаки, що розмежовують подарунок та неправомірну вигоду, на основі аналізу судової практики визначені проблемні питання правової кваліфікації за ст. 172-5 КУпАП. З'ясовано, що встановлення предмета подарунку не є dokonаним фактом вчинення правопорушення обмежень щодо одержання подарунку, а аналіз юридичного складу довів необхідність детального вивчення факту події та складу правопорушення, передбаченого ст. 172-5 КУпАП. Зроблено висновок, що розмежування дефініцій «подарунок» та «неправомірна вигода» повинно проходити через декілька аспектів: встановлений розмір допустимого подарунку становить одна мінімальна заробітна плата, встановлена на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не має перевищувати два прожиткові мінімуми, встановлені для працездатної особи на 1 січня поточного року; спосіб передачі подарунку є безкоштовним або ж за ціною, нижчою за ринкову на той час, коли передача неправомірної вигоди відбувається за умови відсутності законних на те підстав; прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди у різних її варіаціях має виключно корисливий мотив, а одержання подарунку може розцінюватися за певних обставин як загальновизнане уявлення про гостинність, що підлягає встановленню в судовому порядку.

Ключові слова: подарунок, нематеріальні та матеріальні активи, неправомірна вигода, привілеї, пільги, причинно-наслідковий зв'язок.

Постановка проблеми. Виконуючи завдання держави, посадові особи постійно перебувають у зоні виникнення корупційних ризиків, що походить від делегованих державно-владних функцій. Саме від довіри суспільства до транспарентності виконання службових обов'язків і залежить ефективність функціонування та демократичність процесів у державному механізмі.

Актуальність вибраної тематики визначається також статистичними показниками, які свідчать про те, що загальною кількістю протоколів за ст. 172-7 КУпАП, спрямованих до суду НАЗК, становить більше 74 %, за ст. 172-6 КУпАП – близько 22 %, за ст. 172-4 і ст. 172-5 КУпАП – лише

2,8 % та 1,2 % відповідно [1]. Таким чином, найнижчий показник питомої ваги протоколів припадає саме на правопорушення, пов'язане з обмеженням щодо одержання подарунку, а це може бути пов'язано з 1) низьким рівнем виявлення та документування такого роду правопорушення; 2) неефективною роботою уповноважених органів з питань протидії та запобігання корупції – Національної поліції, органів прокуратури, Національного агентства з питань запобігання корупції; 3) низьким рівнем правозастосовної практики та праворозуміння тощо. У статті ми зробили спробу розглянути проблемні питання кваліфікації за статтею 172-5 КУпАП.

Мета статті – визначити об’єктивні характеристики юридичного складу порушення встановлених законом обмежень щодо одержання подарунків; на підставі порівняльного аналізу розкрити зміст подарунку як предмета адміністративного правопорушення, пов’язаного з корупцією, та неправомірної вигоди як предмета корупційного правопорушення.

Останні дослідження. Питанням корупційних правопорушень займалися О. Банчук, О. Боднарчук, О. Гудков, В. Гвоздецький, О. Дрозд, В. Колпаков, М. Мельник, С. Невмержицький, Л. Шестопалов, В. Ортинський. Адміністративні правопорушення, пов’язані з корупцією, у своїх дисертаційних дослідженнях розглядали В. Авер’янов, І. Діденко, Д. Йосифович, О. Клок, А. Титко, В. Шамрай, С. Шепітько, М. Хавронюк та інші.

Виклад основного матеріалу. Обмеження щодо одержання подарунку, що містяться у переліку адміністративних правопорушень, пов’язаних із корупцією, є правопорушенням, що посягає на порядок державного управління та встановлені правила поведінки публічних посадових осіб, а також правила протидії та запобігання корупції. Предмети подарунка та неправомірної вигоди є схожими за своєю правовою природою та мають спільні риси, відповідно, відмежування понять здійснюється на підставі законодавчого визначення та аналізу юридичних складів злочинів та правопорушень, предметом якого є речі майнового та немайнового характеру.

На практиці встановити відмінність між подарунком та неправомірною вигодою (хабарем) досить важко, тому питання отримання та передачі подарунків публічними службовцями з метою запобігання виникненню корупційних проявів у їхній діяльності повинно бути обов’язково врегульовано на законодавчому рівні з урахуванням найбільш конфліктних ситуацій, що виникають в процесі реалізації державно-владних повноважень.

Для відмежування понять «подарунок» та «неправомірна вигода» слід звернутися до бази законодавчих актів, де наводяться дефініції зазначених понять із характерними ознаками та властивостями, а також вивчити наукові дискусії та доктринальні бачення з цього приводу.

У проекті Закону України «Про заходи державного фінансового контролю публічної служби» термін «подарунок» визначено як будь-які блага, в тому числі прояви гостинності, які публічний службовець безоплатно або за вартістю, істотно меншою від ціни

таких благ, одержує від фізичних чи юридичних осіб [2].

Закон України «Про запобігання корупції» подарунок трактує як грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою від мінімальної ринкової [3].

Виходячи із визначення поняття, подарунок може передаватися безоплатно або за ціною, нижчою від мінімальної ринкової. Виникає питання: якщо ми говоримо про подарунок-перевагу, то відповідно до семантичного аналізу поняття «перевага» не можна говорити про безоплатність надання того, що не має матеріального чи грошового виміру.

Перевага за своїм змістом тотожна поняттю пільги, оскільки семантика трактує перевагу як 1. Якість, властивість, що вигідно відрізняє кого-, що-небудь від когось, чогось. 2. Більша, ніж у кого-небудь, кількість (війська, техніки і т. ін.); переважання в кількості. 3. Виключне, особливе право на що-небудь; привілей [4].

Перевага – це відступ від загального правила на користь окремих осіб або соціальних груп, що може полягати у звільненні тих чи інших осіб від відповідних обов’язків, достроковому присвоєнню звань, підвищенні у посаді під час конкурсу, наданні додаткових гарантій тощо.

Цікавою є окрема думка судді Конституційного Суду України І. Д. Сліденка, який стверджував, що пільги тотожні поняттю «привілей», а основна властивість привілею – бути винятком із загального правила (норми) [5].

Зважаючи на це та те, що з погляду семантики поняття «перевага» і «пільга» є тотожними, а пільга є свого роду привілеєм, можна зробити висновок про те, що за своїм смисловим навантаженням ці дефініції є однаковими, тому, керуючись правилом юридичної визначеності, пропонуємо внести зміни до ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції» щодо поняття «подарунок», зокрема, виключивши переваги та пільги з поняття «подарунок», оскільки така ознака, як «безоплатно чи за ціною, нижчою за мінімальну ринкову», має суто майновий характер [6, с. 67-70].

У свою чергу, нематеріальний актив розуміють по-різному, відповідно до положень низки нормативних актів. На нашу думку, найбільш вдалими визначенням є тлумачення Повідомлення Комісії, де нематеріальні активи розглядають як активи, що не мають матеріального або фінансового втілення, такі як патенти, ліцензії, ноу-хау та інша інтелектуальна власність [7].

Що ж до визначення неправомірної вигоди, то під останньою розуміють грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав [3].

Кримінальне законодавство тлумачить неправомірну вигоду як кошти чи інше майно, переваги, пільги, послуги або нематеріальні активи, вартість яких перевищує три відсотки розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, які пропонують, обіцяють, надають чи одержують без законних на те підстав [8].

М. І. Хавронюк предметом неправомірної вигоди вважає грошові кошти, інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, а отже, й будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру [9, с. 123].

Цю ж позицію поділяє О. В. Ярошенко, на думку якої неправомірну вигоду слід вважати незаконною (неправомірною) послугою, пільгами і перевагами (вигодами) (матеріальними чи нематеріальними) [10, с. 105-112].

М. І. Мельник в поняття неправомірної вигоди включав лише чітко визначені предмети матеріального світу, зокрема незаконну винагороду матеріального характеру (майно (гроші, матеріальні цінності та інші речі), право на майно (документи, які надають право отримати майно, користуватися ним або вимагати виконання зобов'язань тощо), будь-які дії майнового характеру (передача майнових вигод, відмова від них, відмова від прав на майно, безоплатне надання послуг, санаторних чи туристичних путівок, проведення будівельних чи ремонтних робіт тощо) [11, с. 1074].

Також цю думку підтримував О. О. Дудоров, який вважав, що за ринкової економіки, коли будь-яка послуга (надання консультації, інтимний зв'язок, знайомство з квартирним маклером тощо), в принципі, може розглядатись як така, що підлягає оплаті і має певний грошовий еквівалент, існує нагальна необхідність у тому, щоб законодавець чітко зафіксував майновий характер предмета хабара безпосередньо у тексті [12, с. 11].

Окрема думка щодо виключного майнового характеру неправомірної вигоди з вартісними характеристиками свідчить також дослідження О. Бабікова [13].

Зважаючи на корисливі мотиви прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди, остання має майновий характер [14, с. 470].

Предметом хабара не можуть визнаватися послуги, вигоди немайнового характеру (наприклад, позитивні статті про ту або іншу особу в засобах масової інформації). Їх отримання може розцінюватися як інша заінтересованість (некорислива) при зловживанні владою чи службовим становищем [15, с. 420].

Ст. 179 ЦК визначає, що річчю є предмет матеріального світу, щодо якого можуть виникати цивільні права та обов'язки. Виходячи з положень цивільного законодавства, можна говорити про індивідуальні ознаки, що вирізняють її з-поміж інших однорідних речей, індивідуалізуючи її, тобто в цьому випадку ми говоримо про чітко визначені індивідуалізовані ознаки матеріального світу, що визначають якісно-кількісні характеристики речей [16].

На користь думки про те, що неправомірною вигода має ознаки майнового характеру, свідчать також положення Постанови Пленуму Верховного Суду України № 5 «Про судову практику у справах про хабарництво» від 26 квітня 2002 р., де зазначається, що предмет одержання хабара має виключно майновий характер, а послуги, пільги і переваги, які не мають майнового характеру, не можуть визнаватися предметом хабара [17].

Як бачимо, одностайного підходу до визначення предмета неправомірної вигоди та подарунку у законодавстві немає, тому варто звернутися до судової практики, аби аргументувати власну позицію щодо визначення подарунку та неправомірної вигоди.

С. В. Якимов згрупував ознаки неправомірної вигоди та навів власну систематизацію неправомірної вигоди, під якою слід розуміти: 1) грошові кошти; 2) інше майно; 3) переваги; 4) пільги; 5) послуги; 6) нематеріальні активи; 7) будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру [18].

Спільним для предмета подарунку та неправомірної вигоди є одержання саме як матеріально визначених, так і речей, які не мають грошового еквіваленту та матеріального відображення.

Ознакою, що відділяє подарунок від неправомірної вигоди є ознака «без законних на те підстав» для одержання неправомірної вигоди та «безоплатність та одержання/дарування за ціною, нижчою від мінімальної ринкової». Саме остання частина складника дефініції подарунка свідчить про вартісні характеристики подарунку.

І хоча сьогодні предметом обмеження щодо одержання подарунку відповідно до законодавства виступають також і нематеріальні активи, пільги, переваги, привілеї, ми дотримуємося тієї точки зору, що

предметом адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, повинна бути матеріально окреслена річ, що має відповідні економічні ознаки.

Предмет подарунку є досить широким поняттям та охоплює не тільки визначені законодавством речі. Так, відповідно до справи № 534/98/19 від 14.02.2019 ОСОБА_4, будучи начальником Управління Державної казначейської служби України Полтавської області, суб'єктом відповідальності, порушила обмеження щодо одержання подарунків, а саме 27.01.2017 одержала від Благодійного фонду «Полтавського гірничозбагачувального комбінату» подарунок у вигляді нецільової одноразової благодійної допомоги в сумі 2000 грн, що перевищує один прожитковий мінімум, встановлений на день прийняття подарунка (1600), чим умисно вчинила адміністративне правопорушення, пов'язане з корупцією, передбачене ч. 1 ст. 172-5 КУпАП.

У судовому засіданні ОСОБА_4 свою вину у вчиненому правопорушенні не визнала та пояснила, що до Благодійного фонду «ПГЗК» в січні 2017 вона у зв'язку зі скрутним матеріальним становищем звернулася як фізична особа із заявою про укладання договору та отримання одноразової матеріальної допомоги для вирішення соціально-побутових потреб. Вважає, що нею не було порушено чинне законодавство України у зв'язку з тим, що укладання цього договору не може бути пов'язане зі здійсненням нею державної діяльності та функцій місцевого самоврядування, оскільки благодійний фонд не є державним чи комунальним підприємством і, відповідно, жодної підпорядкованості між сторонами договору стосовно її професійної діяльності не було. Адже допомогу отримують й інші фізичні особи, які звертаються до зазначеного фонду, тому що потребують допомоги [19].

Поняття «подарунок» та «благодійна допомога» не є тотожними, вони мають різні визначення, правове регулювання, різне оподаткування.

У справі відсутній умисел та корупційний інтерес щодо одержання подарунку, що автоматично виключає суб'єктивну сторону юридичного складу правопорушення щодо обмеження одержання подарунку.

Згідно з п. 1 ч. 1 ст. 247 КУпАП провадження в справі про адміністративне правопорушення підлягає закриттю за відсутністю події і складу адміністративного правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 172-5 КУпАП.

У зазначеному випадку бачимо, що справа була закрита у зв'язку з відсутністю суб'єктивної сторони, що суддею зведено до наявності корупційного інтересу та умислу.

Наступним прикладом судової практики є справа № 569/3500/17 Рівненського міського суду. ОСОБА_1, який, працюючи на посаді старшого оперуповноваженого в особливо важливих справах (підполковник) 3 сектору відділу контррозвідувального захисту інтересів держави у сфері економічної безпеки Управління Служби безпеки України в Рівненській області, будучи особою, уповноваженою на виконання функцій держави, службовою особою з виконанням організаційно-розпорядчих обов'язків у зв'язку з можливістю виконання таких функцій, діючи умисно, маючи особисті інтереси, усвідомлюючи протиправний характер своїх дій, порушив встановлену законом заборону щодо одержання дарунка (пожертви).

Так, 26.08.2015 року ОСОБА_1, користуючись своїми повноваженнями посадової особи контролюючого органу, в службовому кабінеті начальника служби автомобільних доріг у Рівненській області отримав у подарунок талон на 20 літрів бензину А-95 [20].

У цьому випадку говоримо про талон на бензин як предмет подарунку, проте встановлення останнього ще не є підставою для притягнення до адміністративної відповідальності за правопорушення щодо обмеження одержання подарунків, оскільки надалі встановленню підлягає наявність умислу, причинно-наслідкового зв'язку між одержанням подарунку та вчинення дій в межах державно-владних повноважень.

У конкретній справі предметом правопорушення щодо обмеження одержання подарунку є отримання одноразової цільової благодійної допомоги, проте для встановлення юридичного складу повинен бути причинно-наслідковий зв'язок між одержанням такого подарунку суб'єктом відповідальності безпосередньо або через інших осіб, а саме: 1) у зв'язку зі здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної з виконанням функцій держави або місцевого самоврядування; 2) якщо особа, яка дарує, перебуває у підпорядкуванні такої особи; 3) доведено причинно-наслідковий зв'язок як складовий елемент об'єктивної сторони порушення щодо одержання подарунку в отриманні публічним службовцем у власних інтересах подарунку; 4) з'ясовано мотив і характер вчиненого діяння, повноваження особи, яка його вчинила, а також інші обставини, які мають значення для справи; 5) здійснено належну оцінку доказів у справі.

Як бачимо, встановлення предмета подарунку не є доконаним фактом порушення обмежень щодо одержання подарунку, аналіз юридичного складу продемонстрував необхідність детального вивчення факту події

та складу правопорушення, передбаченого ст. 172-5 КУпАП.

Загалом одержання подарунків у власних інтересах та у зв'язку з виконанням функцій держави та органів місцевого самоврядування, на нашу думку, варто розцінювати безпосередньо як корупційне правопорушення, оскільки одержання подарунків як предмета правопорушення варто розцінювати як причину, що надалі призводить до появи фактів корупції.

Також на користь внесення законодавчих змін в частині передбачення одержання подарунку як корупційного правопорушення свідчить і Постанова Пленуму Верховного суду України від 26 квітня 2002 р. № 5 «Про судову практику у справах про хабарництво», де вказується, що хабар може даватися та отримуватися й у замаскованій формі – під виглядом укладення законної угоди, нарахування й виплати заробітної плати чи премій, нееквівалентної оплати послуг різного характеру (консультації, експертизи тощо) [21].

У цьому випадку виникає спірне питання щодо процедури доказування мети вчинення дій, які підпадають під ознаки неправомірної вигоди, оскільки в судовому порядку досить складно довести наявність предмета вчинення правопорушення через одержання пільг, переваг, привілеїв тощо, тому здебільшого такі справи закінчуються закриттям справи за відсутності складу та події правопорушення.

Висновки. На користь власного бачення тлумачення подарунку через призму лише матеріальних речей свідчить і той факт, що антикорупційне законодавство чітко визначило межі допустимого подарунку особам, уповноваженим на виконання функцій держави та органів місцевого самоврядування, тому можна говорити про суперечність положень ст. 172-5 КУпАП та ст. 1 Закону України «Про запобігання корупції», оскільки предметом обмеження щодо одержання подарунка також є нематеріальні речі (вигоди, привілеї, пільги, переваги тощо), а останні за законодавчим визначенням здебільшого не мають грошового еквіваленту, що унеможливує встановлення шкоди для суспільних відносин державного управління.

Відмежування дефініцій подарунків та неправомірної вигоди повинно проходити через декілька аспектів:

– встановлений розмір допустимого подарунку становить одна мінімальна заробітна плата, встановлена на день прийняття подарунка, одноразово, а сукупна вартість таких подарунків, отриманих від однієї особи (групи осіб) протягом року, не має перевищувати два прожиткові мінімуми, вста-

новлені для працездатної особи на 1 січня поточного року. Неправомірна вигода немає чітко визначеного розміру;

– передача подарунку відбувається безкоштовно або ж за ціною, нижчою за ринкову, тоді передача неправомірної вигоди відбувається за умови відсутності законних на те підстав;

– прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди у різних її варіаціях має виключно корисливий мотив, а одержання подарунку може розцінюватися за певних обставин як загальновизнане уявлення про гостинність, що підлягає встановленню в судовому порядку.

Список використаних джерел:

1. Моніторинговий звіт щодо ефективності реалізації Національним агентством з питань запобігання корупції у 2016-2018 роках адміністративно-юрисдикційної функції в частині протидії адміністративним правопорушенням, які пов'язані з корупцією (станом на 1 червня 2018 року). URL: http://pravo.org.ua/img/books/files/1531464560dudorov_nazk_report.pdf (дата звернення: 03.08.2019).

2. Про основні засади діяльності органів державного фінансового контролю : проект Закону України від 17.09.2018 № 9086. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/JH70E00A.html (дата звернення: 03.08.2019).

3. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.

4. Словник української мови : в 11 тт. / за ред. І. К. Білодіда. Київ : Наукова думка, 1970-1980.

5. Окрема думка судді Конституційного Суду України Сліденка І.Д. стосовно Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 49 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) пункту 12 розділу I Закону України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» від 28.12.2014 № 76-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/nd05d710-18> (дата звернення: 03.08.2019).

6. Титко А. В. Ознаки обмеження одержання подарунків як різновиду адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. № 4-3. С. 67-70.

7. Повідомлення Комісії. Рамковий документ щодо державної допомоги на наукові дослідження, технічний розвиток та провадження інноваційної діяльності від 27.06.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_006-14/ed20140627 (дата звернення: 03.08.2019).

8. Кримінальний кодекс України : Закон від 06.04.2001 № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 03.08.2019).

9. Хавронюк М. І. Науково-практичний коментар до закону України «Про засади запобігання і протидії корупції». Київ : Атіка, 2011. С. 35

10. Ярошенко О. Д. Предмет юридичних складів злочинів, передбачених статтею 369 Кримінального кодексу України в аспекті його відповідності визначенню, що дається у Кримінальній конвенції Ради Європи про боротьбу з корупцією. *Бюлетень Міністерства юстиції України*. 2013. № 7. С. 105-112.
11. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України / за ред. М. І. Мельника, М. І. Хавронока. 9-те вид., переробл. та допов. Київ: Юридична думка, 2012. С. 1074.
12. Дудоров О. О. Проблемні питання кримінальної відповідальності за одержання хабара: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 1994. С. 11.
13. Бабіков О. Майновий характер неправомірної вигоди. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2013. № 4. С. 35-38.
14. Криміналістика: навчальний посібник / за заг. ред. Є. В. Пряхіна. Львів: ЛьвДУВС, 2010. 540 с.
15. Шепітько В. Ю. Криміналістика: підручник для студ. вищ. навч. Київ: Ін Юре, 2010. 496 с.
16. Цивільний кодекс України. Харків, 2018. 446 с.
17. Постанови Пленуму Верховного Суду України в кримінальних справах / упоряд. В. В. Рожнова, А. С. Сизоненко, Л. Д. Удалова. Київ: ПАЛИВОДА А. В., 2012. С. 195.
18. Якімова С. В. Про систематизацію ознак неправомірної вигоди як предмета підкупу за Кримінальним кодексом України. *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія «Юридичні науки»*. 2015. № 813. С. 292-298.
19. Архів справ Комсомольського міського суду Полтавської області. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/79980226> (дата звернення: 03.08.2019).
20. Архів Рівненського міського суду Рівненської області. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/65834090> (дата звернення: 03.08.2019).
21. Про судову практику у справах про хабарництво: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 26.04.2002 № 5. URL: <http://www.scourt.gov.ua/clients/vs.nsf> (дата звернення: 03.08.2019).

In the article to consider the key features of the subject of the legal structure violation of the restrictions established by law for obtaining a gift as a mandatory element of the object of the offense. On the basis of the comparative method and the method of hermeneutics, an analysis of the judicial practice of bringing to administrative responsibility for an administrative offense related to corruption provided for in Art. 172-5 CAO as part of the consideration of the objects of the said offense. Doctrinal visions and legal definitions of the concepts of "gift" and "unlawful profit" are considered through the prism of signs of material and intangible things. The common and distinctive features of a gift and unlawful gain are identified as subjects of an administrative offense related to corruption and corruption offenses, respectively. The distinction between benefits, privileges and benefits in the context of analysis of anti-corruption legislation, in particular as a component of the gift definitions and unlawful profit, is clarified. On the basis of the analyzed, the actual definition of the gift is formulated and the key elements are defined for the formation of the evidence base in order to bring to administrative liability under Art. 172-5 CAO. The key features that distinguish the gift and the unlawful benefit are outlined, on the basis of the analysis of judicial practice, certain problematic issues of legal qualification under Art. 172-5 CAO. It was found out that the installation of a gift object is not a committed fact of committing a violation of the restrictions on the receipt of a gift, and the analysis of the legal composition has demonstrated the need for a detailed study of the facts of the event and the offense stipulated in Art. 172-5 CAO. It is concluded that the distinction between definitions of gifts and unlawful benefits should take place in several aspects: the size of the allowable gift is one minimum wage established on the day of acceptance of the gift, once, and the aggregate value of such gifts received from one person (group of persons) during the year, must not exceed two living wages, established for an able-bodied person on January 1 of the current year; the method of gift transfer is free of charge or at a price below the market at a time when the transfer of the unlawful benefit occurs in the absence of legal grounds for that; the acceptance of a proposal, a promise or the receipt of unjust benefits in its various variations has an exclusively mercenary motive, and the receipt of a gift can be regarded in certain circumstances as a generally accepted notion of hospitality that is subject to judicial review.

Key words: gift, intangible and tangible assets, improper benefits, privileges, benefits, causal relationship.